

495.9225
NG-Q
2007

NGUYỄN HỮU QUỲNH
Tiến sĩ ngôn ngữ học

Lời nói đầu

Ngữ pháp TIẾNG VIỆT

(Tái bản lần thứ nhất có sửa chữa)

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

W-D2/9461

NHÀ XUẤT BẢN TỪ ĐIỂN BÁCH KHOA
HÀ NỘI - 2007

Mục lục

	trang
<i>Lời nói đầu</i>	5
<i>Lời giới thiệu của tác giả</i>	7
Phần I. ĐẶC ĐIỂM VÀ LỊCH SỬ TIẾNG VIỆT	11
<i>Chương một. Giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt</i>	11
<i>Chương hai. Khái quát về lịch sử tiếng Việt</i>	13
I. Vấn đề dòng họ của tiếng Việt	14
II. Vài nét về lịch sử phát triển tiếng Việt	17
III. Lịch sử chữ Nôm và chữ Quốc ngữ	23
<i>Chương ba. Một số đặc điểm của tiếng Việt</i>	33
Phần II. NGỮ ÂM TIẾNG VIỆT HIỆN ĐẠI	46
<i>Chương một. Hệ thống âm vị tiếng Việt hiện đại</i>	46
<i>Chương hai. Âm tiết tiếng Việt hiện đại</i>	52
I. Đặc điểm	52
II. Cấu trúc âm tiết của tiếng Việt	53
<i>Chương ba. Âm đầu</i>	56
I. Đặc điểm	56
II. Biến thể của các phụ âm đầu	60
III. Chức năng của phụ âm đầu	61
<i>Chương bốn. Âm đệm</i>	62
<i>Chương năm. Âm chính</i>	63
I. Đặc điểm	63
II. Sự phân bố và biến dạng của các âm chính	69
<i>Chương sáu. Âm cuối</i>	71
I. Đặc điểm	71
II. Sự phân bố các biến dạng của âm cuối	72
<i>Chương bảy. Thanh điệu</i>	73
I. Đặc điểm các thanh điệu	73
II. Sự phân bố các thanh điệu và chức năng của thanh điệu	76
Phần III. TỪ VỰNG TIẾNG VIỆT	79
A. Cấu tạo từ tiếng Việt	79
<i>Chương một. Hình vị - đơn vị gốc cấu tạo từ tiếng Việt</i>	79
I. Đặc điểm của hình vị tiếng Việt	79
II. Các loại hình vị tiếng Việt	81

Chương hai. Từ đơn - Phân loại từ đơn	83
I. Đặc điểm	83
II. Phân loại từ đơn	83
Chương ba. Từ ghép - Phân loại từ ghép	85
I. Đặc điểm	85
II. Phân loại từ ghép	88
A. Từ ghép nghĩa	88
B. Từ láy	92
C. Từ ghép tự do	99
D. Từ Hán Việt và từ vay mượn khác	100
Đ. Thành ngữ và thuật ngữ	102
E. Từ đa nghĩa, từ đồng âm, từ đồng nghĩa, trái nghĩa	104
Bảng từ láy	109
Bảng từ tượng thanh	115
B. Từ loại tiếng Việt	117
Chương một. Danh từ	117
I. Đặc điểm chung của danh từ	117
II. Phân loại danh từ	118
Chương hai. Động từ	127
I. Đặc điểm chung	127
II. Phân loại các nhóm động từ	128
Chương ba. Tính từ	132
I. Đặc điểm	132
II. Phân loại	133
Chương bốn. Số từ	134
Chương năm. Đại từ	137
I. Đặc điểm	137
II. Phân loại	138
Chương sáu. Phó từ	143
I. Đặc điểm	143
II. Phân loại	144
Chương bảy. Quan hệ từ	148
I. Đặc điểm	148
II. Phân loại	149
Chương tám. Trợ từ	153
Chương chín. Thán từ	155
Chương mười. Hiện tượng chuyển từ loại trong tiếng Việt	157

Phần IV. CÚ PHÁP TIẾNG VIỆT

Chương một. Cụm từ tiếng Việt	160
I. Khái niệm về cụm từ và phân loại	160
II. Thành tố trung tâm của cụm từ chính phụ	160
III. Thành phần phụ của cụm từ chính phụ	161
IV. Phương thức lập các khuôn mẫu cụm từ	162
Chương hai. Cụm danh từ	164
I. Nhận xét chung	165
II. Phần đầu của cụm danh từ	165
III. Phần cuối của cụm danh từ	166
Chương ba. Cụm động từ	169
I. Nhận xét chung	172
II. Phần đầu của cụm động từ	172
III. Phần cuối của cụm động từ	173
Chương bốn. Cụm tính từ	175
I. Phần đầu của cụm tính từ	179
II. Phần cuối của cụm tính từ	179
Chương năm. Dạng láy của từ	180
I. Hình thức ngữ âm của dạng láy	181
II. Nghĩa của dạng láy	183
Chương sáu. Câu đơn	186
A. Câu đơn hai thành phần	193
I. Câu tả	194
II. Câu luận	195
III. Cấu tạo ngữ pháp của chủ ngữ và vị ngữ	200
B. Câu đơn một thành phần	202
C. Thành phần phụ của câu đơn	204
Chương bảy. Câu trung gian	205
Chương tám. Câu phức hợp	211
I. Câu phức hợp liên hợp	215
II. Câu phức hợp phụ thuộc lẫn nhau	216
III. Câu phức hợp hỗn hợp	218
Chương chín. Các dấu câu.	221

Phần V. PHONG CÁCH TIẾNG VIỆT

Chương một. Sự vận dụng các quy tắc ngữ pháp	231
Chương hai. Phong cách tiếng Việt	231
Phụ lục. Vấn đề chính tả và phiên chuyển tên riêng và thuật ngữ tiếng nước ngoài	234